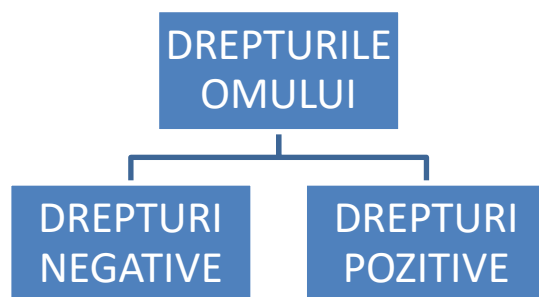

DREPTURILE OMULUI. DREPTURI NEGATIVE SI POZITIVE

Ideea drepturilor omului este strâns legată de teoriile politice liberale dezvoltate în spațiul Europei Occidentale începând cu perioada modernă. Filosofii liberali au considerat, în genere, că omul se naște cu o serie de drepturi pe care ceilalți indivizi sau autoritatea publică nu au voie să le încalce (cu excepția situațiilor în care sunt lezate drepturile altor indivizi). Cele mai importante drepturi naturale sunt considerate dreptul la viață, la proprietate și la libertate. În tradiția liberală, ele au fost definite ca drepturi negative pentru că presupun ca ceilalți indivizi să se abțină de la anumite tipuri de acțiuni care ar restrânge sau leza îndrituirile unui individ. Ele solicită ca indivizii să se abțină de la acțiuni prohibitive de încălcare a drepturilor celorlalți. Astfel, dreptul la viață trebuie înțeles ca drept de a nu fi omorât, dreptul la proprietate ca un drept de a nu fi furat, dreptul la liberă exprimare ca un drept de a nu fi redus la tăcere etc. Drepturile negative sunt universale, orice individ, în virtutea condiției de ființă umană, fiind îndrituit să le posedă și inalienabile (nu pot fi înstrăinate).

Există, în același timp, un tip de drepturi (cum ar fi dreptul la educație gratuită, la îngrijire medicală, la asistență socială etc) care necesită intervenții active din statului sau din partea celorlalți și care au fost definite ca drepturi pozitive sau sociale. În privința primei categorii de drepturi, există un larg acord printre teoreticienii din domeniul social, drepturile negative fiind considerate în ultimele două secole drepturi fundamentale și universale. În ceea ce privește a doua categorie de drepturi, există foarte multe dezbateri atât în privința legitimității, cât și în privința dimensiunii și surselor de satisfacere a acestora. Cei mai mari critici ai drepturilor sociale sunt libertarienii, care nu le apreciază ca fiind în fapt drepturi, ci beneficii ce pot rezulta strict în cadrul unor relații speciale, de genul relațiilor dintre părinți și copii.

APLICAȚII

1. În Arabia Saudită, femeia trebuie să se acopere în public din cap până în picioare. Fiind cea mai conservatoare țară islamică după căderea regimului taliban, aici poliția religioasă *mutaween* patrulează permanent pentru a se asigura că hijab-ul este purtat, contrariul fiind pedepsit prin măsuri dure și, de obicei, aplicate în public drept exemplu. Portul tradițional este abaya neagră. Aceasta poate fi ori o țesătură de forma unui mare pătrat în care femeia se acoperă din cap până în picioare, ori un caftan lung. Abaya acoperă tot corpul în afară de față, picioarele de la gleznă în jos și mâinile. Poate fi purtată cu niqab, un voal care acoperă toată fața în afară de ochi. Unele femei aleg să poarte mănuși lungi și negre astfel încât și mâinile să le fie acoperite.

În anul 2002, o școală de fete a luat foc. Poliția le-a interzis însă fetelor să părăsească clădirea și în unele cazuri s-a apelat chiar la violență pentru a împiedica acest lucru, deoarece capetele copilelor nu erau învelite corespunzător. 15 fete au murit în incendiu.

Sursa: *ziare.com*

- a. precizați dacă în cazul prezentat este vorba de o situație de încălcare a drepturilor omului;
- b. în situația în care răspunsul la punctul a este afirmativ, precizați care este dreptul încălcat și din ce categorie face parte;
- c. stabiliți care este responsabilitatea instituțiilor statului în această situație.

2. D-ul A.I este trezit într-o noapte la ora 1 de un zgomot ciudat din bucataria casei sale. Presupunând că e vorba de un hoț, își ia pistolul din sertarul noptierei și coboară să vadă ce se întâmplă. În timp ce cobora pe scări, este atacat de o persoană necunoscută. D-ul A.I. trage cu pistolul și împuşcă mortal pe necunoscut.

- a. precizați dacă în cazul prezentat este vorba de o situație de încălcare a drepturilor omului;
- b. în situația în care răspunsul la punctul a este afirmativ, precizați care este dreptul încălcat și din ce categorie face parte;
- c. stabiliți dacă există o situație de conflict între drepturile omului.

3. Alina este studentă la o facultate cu profil tehnic. Întrucât are nevoie de multe cărți și soft-uri pentru realizarea proiectelor de la facultate și nu are suficienți bani pentru a le cumpăra, obișnuiește să le descarce de pe diverse site-uri. În câteva rânduri a reușit ca, pe baza soft-urilor descărcate, să realizeze niște proiecte pe care le-a vândut unor cunoscuți care aveau mici firme.

- a. precizați dacă în cazul prezentat este vorba de o situație de încălcare a drepturilor omului;
- b. în situația în care răspunsul la punctul a este afirmativ, precizați care este dreptul încălcat și din ce categorie face parte;
- c. stabiliți dacă există o situație de conflict între drepturile omului.